

Bijlage

ZICHTBARE RESULTATEN REEDS INGEZETTE JEUGDBELEID

In deze bijlage bij de brief over de Versnellingen jeugdbeleid wordt kort aangegeven welke trajecten op dit moment reeds lopen om te zorgen voor een goedwerkende, sluitende jeugdketen. Hiervoor worden dezelfde clusters gehanteerd als in de Notitie Zichtbare Resultaten Jeugdbeleid.

1. Preventie

Ondersteuning risicogezinnen (Opvoedmiddelen etc.)

Voor de periode 2004 tot en met 2007 is door VWS en Justitie € 35,4 miljoen euro beschikbaar gesteld voor het versterken van het lokaal preventief jeugdbeleid. Met name gericht op opvoed- en gezinsondersteuning ten behoeve van risicogezinnen en -jeugdigen. De selectie bestaat uit 51 gemeenten waar de problemen met risicogezinnen het grootst zijn. Sinds augustus 2005 zijn alle gemeenten aan het werk. De functies signaleren, licht pedagogische hulp en/of coördinatie van zorg worden versterkt. De impuls opvoed- en gezinsondersteuning levert eind 2007 meer zicht op het bereik van en de hulp aan risicogezinnen en jeugdigen. Daarmee is het terrein van opvoed- en gezinsondersteuning versterkt.

In opdracht van VWS werkt de VNG aan verdere invulling van de vijf gemeentelijke functies¹ voorafgaand aan de jeugdzorg via een ondersteuningstraject voor gemeenten.

Daarnaast wordt op dit moment een reeks van interventies ontwikkeld om deze ouders toe te leiden naar de geëigende vorm van opvoedingsondersteuning, variërend van een ouderavond of een opvoedcursus tot een geïndiceerde vorm van intensieve gezinsbegeleiding.

Deskundigheidsbevordering om ouders te motiveren tot het accepteren van dergelijke opvoedhulp maakt onderdeel uit van dit pakket.

Een kleinschalig experiment waarin wordt geëxperimenteerd met het aanbieden van opvoedingsondersteuning aan gedetineerde ouders is momenteel in voorbereiding.

Uitbreiding aantal Brede Scholen PO en VO

Met het Jong-thema 'samenhang in de voorzieningen voor 0-12 jaar' stimuleert het kabinet dagarrangementen door de inzet van extra geld (€ 100 miljoen ESF-middelen), een professionaliseringsimpuls. Gemeenten willen het aantal brede scholen verdubbelen van 600 naar 1200 in 2010. Combinatiefuncties worden mogelijk gemaakt via harmonisatie van CAO's en eind 2005 zullen er 5000 extra overblijfkrachten zijn geschoold.

De tussenschoolse opvang (TSO) wordt als belangrijke schakel opgenomen in de Wet Primair Onderwijs per augustus 2006. Hiermee komt er een wettelijke verantwoordelijkheid voor de belangrijkste schakel in het dagarrangement/brede school.

Voor- en vroegschoolse educatie

Scholen worden geconfronteerd met allochtone en autochtone 'risico'leerlingen die bij de entree van het basisonderwijs te maken hebben met een grote taalachterstand. In een aantal gezinnen wordt niet of nauwelijks Nederlands gesproken om verschillende redenen. De achterstand is gemiddeld 2 jaar, die gedurende de verdere schoolloopbaan haast niet meer wordt ingelopen. Het is van belang dat deze kinderen op jonge leeftijd een voor- en vroegschoolse (VVE) voorziening bezoeken waar gewerkt wordt met een gestructureerde didactische aanpak gericht op het inlopen van de (taal-)achterstanden. Gemeenten (110 miljoen) ontvangen middelen voor de organisatie en inrichting van

¹ informatie en advies, signaleren, toeleiden naar hulp aanbod, licht pedagogische hulp, coördinatie van zorg

VVE. Vanaf augustus 2005 ontvangen schoolbesturen middelen voor het bestrijden van (taal)achterstanden bij leerlingen in de jongste leeftijdsgroepen. Deze middelen (43,7 mln in 2005 oplopend tot 60 mln in de jaren daarna) voor scholen zijn via de gewichtenregeling beschikbaar gesteld.

Voortijdig schoolverlaten

Voortijdig schoolverlaten wordt tegengegaan door maatregelen in zowel de preventieve als de curatieve sfeer. Preventieprojecten binnen de scholen worden in toenemende mate vormgegeven met inzet van middelen uit het Europees Sociaal Fonds (ESF) of in samenwerking met het gemeentebestuur van de grote(re) steden die in het kader van het GSB een brede doeluitkering ontvangen onder meer om voortijdig schoolverlaten tegen te gaan. Als een jongere nog geen 23 is en het onderwijs verlaat zonder startkwalificatie, wordt hij of zij gemeld bij één van de Regionale Meld- en Coördinatiefuncties voortijdig schoolverlaten. De registratie bij deze RMC-functies vormt het aangrijpingspunt voor bemiddeling gericht op herplaatsing in het onderwijs of bemiddeling naar werk, bij voorkeur zodanig dat alsnog een startkwalificatie kan worden behaald. Het case management of de trajectbegeleiding wordt steeds beter vormgegeven, bijvoorbeeld door op gemeentelijk niveau één jongerenloket te vormen waarin instanties op het gebied van onderwijs en sociale zaken samenwerken. Knelpunten in de samenwerking zijn of worden opgelost mede dankzij de Taskforce Jeugdwerkloosheid, die door de staatssecretarissen van OCW en SZW gezamenlijk is ingesteld. De Taskforce moet in overleg met sociale partners uiteindelijk 40.000 extra leerwerkplekken of jeugdbanen beschikbaar te stellen. Tot dusver zijn daarvan ruim 14.000 gerealiseerd.

Drempels in de bekostigingsstructuur en acceptatieplicht door ROC's ook na teldatum:

Ten aanzien van het middelbaar beroepsonderwijs geldt de wettelijke verplichting voor bekostigde onderwijsinstellingen om deelnemers tot de assistent- en basisberoepsopleiding (niveau's 1 en 2) toe te laten (artikel 8.1.1, vijfde lid, WEB) ook na 1 oktober. Voor inschrijving voor de niveau's 1 en 2 gelden geen beperkende eisen ten aanzien van vooropleiding, leeftijd of studieduur. Met de brief van 6 juli 2005 (Tweede Kamer, 2004-2005, 27 451, nr. 44) heeft de staatssecretaris Onderwijs aangekondigd op korte termijn twee knelpunten in de huidige financiering op te willen lossen. Het gaat hier om de bekostiging van deelnemers die zich op 1 oktober hebben ingeschreven voor de beroepsbegeleidende (BBL) leerweg, maar op 31 december nog geen geschikte beroepspraktijkvormingsplaats hebben kunnen vinden en de outputbekostiging voor niveau 1, in samenhang met de allocatie van middelen t.b.v. voorbereidende en ondersteunende activiteiten. De oplossingen moeten instellingen stimuleren om zich extra in te zetten voor de groep kwetsbare groep jongeren. Naar verwachting worden de oplossingen per studiejaar 2006-2007 ingevoerd.

Sluitende aanpak kindermishandeling in RAAK-regio's

In de zomer van 2003 zijn vier regio's gestart met de zogenaamde RAAK-aanpak (reflectie- en actiegroep aanpak kindermishandeling). Deze regio's werken aan een sluitende aanpak van kindermishandeling die moet resulteren in een opvoedingsondersteunend aanbod voor ouders, een systeem van signalering van kindermishandeling en een adequaat hulpverleningsaanbod voor gesignaleerde gevallen. De aanpak heeft een looptijd van drie jaar en wordt geëvalueerd. Na afloop, in het najaar van 2006, wordt bezien in hoeverre de opbrengsten zich lenen voor landelijke verspreiding en implementatie.

Programma Meedoen allochtone jeugd door sport

In het Breed Initiatief Maatschappelijke binding is jeugd en sport een belangrijk aandachtspunt. Sport is de manier om binding te bevorderen en integratie te bewerkstelligen. Samen met de Staatssecretaris van VWS zal de minister van V&I een vijfjarig programma *Meedoen allochtone jeugd*

door sport ontwikkelen en uitvoeren, dat in de nota *Tijd voor Sport* (september 2005) wordt aangekondigd. Oogmerk hiervan is de achterstand in sportdeelname van de allochtone jeugd weg te werken en sport in te zetten als instrument voor het preventief jeugdbeleid (waarden en normen, sociale vaardigheden, weerbaarheid) en bij zorgtrajecten (discipline, omgaan met regels, agressieregulering). De georganiseerde sportinfrastructuur (sportverenigingen en sportscholen) wordt gevraagd zich hiervoor open te stellen, met ondersteuning van professionals uit het onderwijs, welzijnswerk en de jeugdhulpverlening. Aan de andere kant zal de allochtone jeugd en hun ouders worden gestimuleerd om aan sport deel te nemen en actief in sportorganisaties te participeren door middel van maatschappelijke stages en vrijwilligerswerk. Daarbij worden rolmodellen ingezet; gezien wordt of daarbij kan worden aangesloten op de integratiecampagne.

Meer ruimte voor de jeugd

Het ministerie van VROM heeft in 2005 een aantal activiteiten ondernomen die ertoe moeten leiden dat er meer ruimte voor jongeren in de openbare ruimte ontstaat met als doel de leefkwaliteit in steden te verbeteren. Enerzijds door bestaande overlastsituaties te beperken en anderzijds door het voorkómen van nieuwe overlastsituaties van jongeren in de steden. Door meer speelruimte voor kinderen en jongeren te creëren wordt daarnaast voorzien in het internationaal recht van kinderen en jongeren (Unicef, rechten van het kind) om te spelen.

In 2005 heeft VROM samen met het Child Friendly Cities Netwerk (VNG, BNSP, 3VO, Jantje Beton en NUSO) een prijsvraag georganiseerd voor kindvriendelijke initiatieven in Nederland. De meest sprekende voorbeelden zijn gebundeld in een publicatie die eind 2005 zal worden uitgebracht. Daarnaast is gestart met de ontwikkeling van een handboek "Speelruimtebeleid" voor gemeenten. In het handboek zal speciaal aandacht gegeven worden aan multifunctioneel gebruik van de openbare ruimte en hoe om te gaan met de verschillende wet- en regelgeving voor dit onderwerp.

2. Snelle en juiste hulp

Zorgadviesteam

Uit de monitor voortgezet onderwijs 2004 blijkt dat 89% van de scholen voor voortgezet onderwijs een zorgadviesteam heeft waarin wordt samengewerkt met externe instellingen. In het kader van het Jong-traject Zorgstructuren in en rond de school (ZIOS) wordt gewerkt aan het realiseren van een landelijk dekkend zorgnetwerk rondom alle scholen voor PO en VO en de borging van beoogde samenwerking in de zorgadviesteam. Om de kwaliteitsverbetering van de zorgnetwerken op regionaal niveau te stimuleren en om deze onderling te kunnen vergelijken wordt in het kader van ZIOS eveneens gewerkt aan kwaliteitscriteria en een benchmark-instrument. Met het oog op de versnelde invoering van zorgadviesteam (ZAT's) in de bve-sector is in 2005 ingezet op het zo spoedig mogelijk komen tot de instelling van (meer) zorgadviesteam in de bve-sector, waarbij rekening wordt gehouden met de leeftijdscategorie van de deelnemers en de omvang/wijze van aansturing van regionale opleidingscentra.

Leerwerkverplichting

Het kabinet onderschrijft het belang dat jongeren tot 23 jaar zonder startkwalificatie aan het leren en/of werk moeten zijn. De Wet Werk en Bijstand biedt gemeenten inmiddels de mogelijkheid om voorwaarden te stellen aan c.q. tegenpresaties te vragen voor het ontvangen van een uitkering door jongeren tot 23 jaar. Het doel hiervan is om jongeren zo vlot mogelijk weer terug te leiden naar leren (om alsnog een startkwalificatie te halen) en/of werken. De gemeenten passen deze mogelijkheid toe waarbij maatwerk mogelijk is. Zo kunnen bijvoorbeeld chronisch zieke jongeren ontzien worden. Daarnaast onderzoekt het kabinet een pakket maatregelen om jongeren tot 23 jaar zonder startkwalificatie die niet leren of werken én geen uitkering aanvragen ook weer terug te leiden naar

leren en/of werken. Hierover zal het kabinet dit najaar aan de Tweede Kamer rapporteren.

Verminderen aantal thuiszitters en herijking zorg funderend onderwijs

De toename van het aantal leerlingen met ernstige gedragsproblematiek leidt tot problemen op de scholen. Reguliere scholen zijn onvoldoende in staat adequate opvang voor deze leerlingen te bieden waardoor enerzijds veel leerlingen worden doorverwezen naar het speciaal onderwijs. Daarnaast vallen teveel leerlingen tussen wal en schip en komen thuis te zitten. Deze problematiek is mede aanleiding geweest voor een herijking van de zorgstructuren in het primair en voortgezet onderwijs. Doel van de herijking is om te komen systeem met flexibele onderwijsarrangementen waarmee voor elke leerling een passend onderwijsaanbod gerealiseerd kan worden. Van groot belang daarbij is ouders een sterke positie te geven naast de traditioneel al sterke besturen, scholen en zorgvoorzieningen. Gedacht wordt aan de invoering van een zorgplicht waardoor scholen en besturen zich niet meer kunnen verschuilen achter het (minimalistisch) naleven van wettelijke voorschriften. Het inspectietoezicht zal dan naar de resultaten van de zorgplichtuitvoering vragen. De herijking kent maatregelen voor de korte en lange termijn. Een brief met concrete voorstellen wordt eind september aan de Tweede Kamer gestuurd. Daarnaast wordt ingezet op 1000 extra plaatsen in het ZMOK-onderwijs (zie tekst hieronder).

Beter outilleren van de school

Om de achterstanden van leerlingen weg te werken worden de scholen toegerust met extra middelen voor deze specifieke leerlingen. In het VO ontvangen scholen met veel leerlingen uit achterstandswijken vanaf 2007 middelen via het Leerplusarrangement VO (€55 miljoen) en nieuwkomersregeling (€15 miljoen). In het PO ontvangen scholen extra middelen via de gewichtenregeling (ruim €300 miljoen m.i.v. 2006). Om een veilig schoolklimaat te bevorderen hebben scholen via het 'Plan van aanpak veiligheid in het onderwijs en de opvang van risicoleerlingen' extra middelen ontvangen voor leerlingbegeleiding in het VO (€44,6 miljoen structureel). Voor het schoolmaatschappelijk werk in het PO is eveneens extra geld ter beschikking gekomen (€6 miljoen). Daarnaast is er geld beschikbaar voor de reboundvoorziening waarin jongeren met gedragsproblemen die even een 'time-out' nodig hebben tijdelijk worden ondergebracht waarbij er gericht wordt gewerkt aan het oplossen van de problematiek (€15 miljoen in 2005 en vanaf 2006 jaarlijks €20 miljoen). Deze middelen worden toegekend aan de samenwerkingsverbanden VO.) Ook zijn er 1000 extra plekken voorzien in het ZMOK-onderwijs (€15 miljoen).

Terugdringen Wachtlijsten jeugdzorg

De doorlooptijden bij bureau jeugdzorg (in het bijzonder bij het AMK) en de wachttijden voordat zorgaanbod start zijn te lang. VWS en Justitie hebben met de provincies afgesproken dat zij al het mogelijke doen om de doorlooptijden bij het AMK uiterlijk eind 2005 te hebben teruggebracht. Ook het wegwerken van de wacht- en doorlooptijden bij bureau jeugdzorg en zorgaanbod pakt het kabinet stevig aan. Hiervoor is o.a. noodzakelijk dat doelmatigheidswinst wordt geboekt waardoor met hetzelfde geld meer kinderen worden geholpen. De inspanningen die zij hiertoe plegen worden gemeten.

Een belangrijke sleutel voor het verkorten van de doorlooptijd is een goed ingericht werkproces. De invoering van het referentiewerkmodel (een vertaling van de Wet op de jeugdzorg in hoofdwerkprocessen van de bureaus) draagt hieraan bij. Daarnaast is medio 2004 het project Doorbraak in de Jeugdzorg gestart, een praktisch instrument om te lange wacht- en doorlooptijden drastisch terug te dringen. Hiermee zijn in de gezondheidszorg spectaculaire resultaten geboekt. Daarnaast wordt geïnvesteerd in effectieve methoden van zorg, onder andere met een kwaliteitsimpuls vanuit VWS. Daarmee moet beter zichtbaar worden wat wel en niet helpt voor

bepaalde groepen en wanneer de toegevoegde waarde van langere of zwaardere zorg niet meer opweegt tegen de kosten.

Doorlooptijden jeugdbescherming teruggebracht

a. Raad voor de Kinderbescherming

De wachtlijsten bij de Raad voor de Kinderbescherming zijn eind 2006 weggewerkt. Daartoe maakt de minister van Justitie extra middelen vrij.

b. Doorlooptijden hele jeugdbeschermingketen

In het kader van het programma Beter Beschermd zullen de doorlooptijden voor het hele traject van de jeugdbeschermingketen (bureau jeugdzorg, Raad voor de Kinderbescherming, kinderrechter, gezinsvoogd) worden verkort. Bij het vaststellen van de doorlooptijd is bepalend wat een acceptabele doorlooptijd is vanuit het perspectief van het kind en niet de optelsom van de tijd die de opeenvolgende instanties denken nodig te hebben.

c. Verbetering samenwerking in de jeugdbescherming

Mede met het oog op het versnellen van de doorlooptijden, maar ook om in andere opzichten een efficiëntere jeugdbeschermingketen te organiseren, zullen in het kader van Beter Beschermd knelpunten in de afstemming tussen de ketenorganisaties worden weggenomen (o.a. verbeteren informatie-uitwisseling, betere afstemming uitvoering taken).

Vaste set criteria voor ingrijpen in het gezin

Voor de gehele jeugdzorg worden criteria ontwikkeld die de indicerende en jeugdbeschermende instanties de mogelijkheid bieden om te bepalen of een jeugdige geïndiceerde zorg en eventueel jeugdbescherming nodig heeft. Het doel is dat alle bureaus jeugdzorg, raden voor de kinderbescherming en rechtelijke macht deze criteria zullen gebruiken.

Effectieve uitvoering jeugdbescherming

Voor de uitvoering van de gezinsvoogdij wordt het Deltaplan landelijk ingevoerd. Het betreft de introductie van een nieuwe, effectievere werkmethode én het verlagen van de caseload. Gestreefd wordt naar landelijke invoering per eind 2006.

Ook voor de voogdij zal een nieuwe werkmethode worden ontwikkeld waarmee gesignaleerde knelpunten in de uitvoering van de voogdij zullen worden opgelost. Dat zal gebeuren aan de hand van de door de minister van Justitie vastgestelde visie op de voogdij.

Jeugdzorg voor 18+

In de Wet op de jeugdzorg is erin voorzien dat vóór het 18de jaar ontstane recht op jeugdzorg tot het 23ste jaar kan voortduren. Voor gesloten plaatsingen in het kader van een kinderbeschermingsmaatregel zal dat eveneens gaan gelden.

Harmonisatie indicatiestelling

Eén van de thema's van Operatie Jong is de harmonisatie van de indicatiestelling tussen bureau jeugdzorg, CIZ en speciaal onderwijs. Doel is te voorkomen dat cliënten die meerdere indicaties nodig hebben meerdere keren hetzelfde verhaal en dezelfde onderzoeken moeten doen en te bereiken dat de doorlooptijd voor meervoudige indicatiestelling aanzienlijk wordt verkort. Halverwege 2006 worden hiervoor standaarden opgeleverd. Het is de bedoeling dat vanaf 2007 bureau jeugdzorg, CIZ en de indicatieorganen voor het speciaal onderwijs conform deze standaarden werken.

Scheiding civiel- en strafrechtelijk geplaatste jeugdigen

Op 20 april 2005 is het plan van aanpak over de optimalisering van het zorgaanbod voor jeugdigen met ernstige gedragsproblemen naar de Tweede Kamer verzonden waarop de Tweede Kamer op 9 juni met instemming heeft gereageerd. Kern van dit plan is dat de verantwoordelijkheid voor jeugdigen die op civielrechtelijke titel in justitiële jeugdinrichtingen zijn geplaatst overgaat van het ministerie van Justitie naar het ministerie van VWS. Dit gebeurt als de Wet op de jeugdzorg is gewijzigd, zodat gesloten behandeling in het kader van deze wet mogelijk wordt. Het streven is om de gewijzigde wet op 1 januari 2007 in werking te laten treden. Het ministerie van VWS zal gedurende een overgangsperiode van in ieder geval vijf jaar op rijksniveau verantwoordelijk zijn voor het gesloten zorgaanbod in de jeugdzorg.

Landelijk dekkend justitieel casusoverleg

Het justitiële casusoverleg (een afdoeningoverleg van OM, Politie en Raad voor de Kinderbescherming) is landelijk ingevoerd. In dit overleg worden alle jongeren die een strafbaar feit plegen, zwaarder dan een 'Haltwaardig' delict, besproken en informatie bij elkaar gebracht om te komen tot een afdoening op maat. Hiermee is voorzien in een landelijke dekkende infrastructuur.

Justitiële sancties: maatwerk en beschikbaarheid

- Er zijn sancties ontwikkeld die de jongere eerder zullen "raken" zodat de verwachte effectiviteit groter is (b.v. inbeslagname van scooters).
- Tot nu toe was de lijn in de aanpak van jeugdcriminaliteit gericht op *alle* criminele jongeren in Nederland. Het uitgangspunt in Jeugd terecht is dat via een persoonsgerichte benadering en het leveren van maatwerk een adequate aanpak van zowel autochtone als allochtone jongeren wordt beoogd. De perceptie van 'maatwerk' impliceert overigens dat de culturele achtergrond een rol kan spelen bij de wijze van bestraffing.
- In Jeugdsancties nieuwe stijl zijn voorstellen ontwikkeld voor een effectiever en goedkoper gebruik van de jeugdsancties. Waar gekozen kan worden voor een extramurale voorziening heeft dat de voorkeur boven een intramurale voorziening.
- De capaciteit voor nachtdetentie is vergroot. Nachtdetentie maakt het mogelijk dat de jeugdige overdag zijn school blijft volgen of zijn baan behoudt vanuit de justitiële jeugdinrichting waarin hij geplaatst is.
- De capaciteit van alle jeugdsancties is fors uitgebreid. Om geloofwaardig te kunnen straffen moet de reactie zo snel mogelijk op het delict volgen. Waar in de rest van de keten dit doel gerealiseerd kan worden door verbetering van de werkprocessen, is bij detentie de beschikbaarheid van harde capaciteit een must.

Gedragsbeïnvloedende maatregel

Het wetsvoorstel gedragsbeïnvloeding jeugdigen ligt op dit moment voor advies bij de Raad van State. In dit wetsvoorstel wordt een gedragbeïnvloedende maatregel geïntroduceerd. De maatregel beoogt een voorziening te bieden voor die jeugdigen voor wie een gedragsbeïnvloedende aanpak in het kader van bijzondere voorwaarden bij een voorwaardelijke sanctie te licht wordt bevonden en de maatregel van de plaatsing in een inrichting voor jeugdigen (de Pij) te zwaar. De maatregel voorziet in een vorm van vrijheidsbeperking (geen vrijheidsbeneming), kent een duur van minimaal 6 maanden en maximaal 1 jaar en is eenmaal te verlengen met dezelfde termijn als waarvoor deze werd opgelegd. De rechter geeft in zijn vonnis aan waar de maatregel uit bestaat en of deze intramuraal of ambulantly moet zijn of een combinatie van beide. Naar verwachting kan de maatregel vanaf najaar 2006 door de rechter worden opgelegd.

Specifieke aanpak groepen allochtone jongeren

De oververtegenwoordiging van bepaalde groepen allochtone jongeren in de criminaliteitscijfers incl. de recidivecijfers vraagt om een intensieve en gerichte aanpak. Die aanpak zal handen en voeten

worden gegeven in die steden of stadsdelen waarin de problematiek zich geconcentreerd voordoet en de problematiek direct ervaren wordt. De inzet is om hiervoor nog in 2005 bestuurlijke convenanten van de Minister van Justitie met de betrokken gemeenten af te sluiten. Voor de concretisering van de samenwerking tussen de strafrechtketen en de welzijn-/zorgketen zal gebruik gemaakt worden van de fysieke samenwerkingsverbanden die hiervoor in ontwikkeling zijn: als de ketenunit en het veiligheidshuis. Gebruik zal worden gemaakt van het inzicht in wat werkt. Systematisch zal daarbij nagegaan worden of maatwerk nodig is. Hierbij zal aansluiting worden gezocht bij wat al op gang is gebracht is. Voor eind 2006 zullen naar verwachting in ieder geval drie interventies voor deze doelgroep ontwikkeld zijn.

Evidence based werken

Voor een systematische beschrijving, ordening en beoordeling van bestaande jeugdinterventies is een ordeningsmodel in ontwikkeling. Dit model wordt oktober 2005 opgeleverd. Uitkomsten hiervan komen beschikbaar in een centrale databank (www.jeugdinterventies.nl) bij het Kenniscentrum Jeugd.

Medio 2006 is een samenhangende onderzoeksprogrammering in uitvoering voor de bewijsvoering die voor een dekkende certificering op de effectiviteit van deze interventies noodzakelijk is. Op 1 januari 2007 is een breed gedragen certificeringssysteem voor jeugdinterventies bij het Kenniscentrum Jeugd operationeel.

Op het terrein van Justitie is gestart met een erkenningscommissie. De Erkenningscommissie Gedragsinterventies Justitie, zoals de officiële naam wordt, heeft als functie de kwaliteit van intramurale en extramurale gedraginterventies voor justitiabelen te beoordelen. Het gaat daarbij om de vraag of de gedraginterventies kunnen leiden tot vermindering van recidive van zowel meerder- als minderjarigen. Het vertrekpunt voor de beoordeling van de onafhankelijke commissie zijn de toetsingscriteria. Het is de bedoeling dat de gedragsinterventies die negatief worden beoordeeld niet meer worden uitgevoerd. Zo ontstaat een lijst van gedragsinterventies, waarvan verwacht mag worden dat de toepassing daarvan de recidive vermindert. Deze interventies krijgen hun beslag in de jeugdsanctie-atlas. Een positieve beoordeling van een gedragsinterventie door de commissie is op termijn voorwaarde voor financiering van de interventie door Justitie.

3. Informatievoorziening, signalering en gegevensuitwisseling

Verwijsindex Risicjongeren (VWI)

De bedoeling is dat alle gemeenten een Verwijsindex Risicjongeren krijgen. De VWI is heel breed in de zin dat hij de hele sector bestrijkt, en heel smal in de zin dat er minimale informatie in staat. Het is een elektronisch raadpleegbare lijst van (als zodanig aangemerkte) risicjongeren, waarbij per jongere is aangegeven bij welke instellingen een dossier van de betreffende jongere aanwezig is. Daarmee voorziet de VWI in de belangrijkste voorwaarde voor een betere informatie-uitwisseling: namelijk overzicht wie welke relevante informatie heeft. De VWI zelf bevat géén inhoudelijke informatie, maar uitsluitend contactgegevens van de betreffende instelling/contactpersoon. Door de relatief eenvoudige opzet is de VWI relatief snel te realiseren en gebruiken.

In de uitwerking van de Jong overeenkomst in Rotterdam wordt gewerkt aan het aan elkaar koppelen van de VWI en het EKD.

Elektronisch Kinddossier (EKD)

Het elektronisch dossier in de jeugdgezondheidszorg fungeert als de 'backbone' van informatie over een kind en zijn omgeving vanaf (voor) de geboorte tot 19 jaar. Het kan daarom goed worden gebruikt in de interdisciplinaire overleggen zoals de ZAT's. De landelijke informatiseringsstandaarden worden op dit moment overgenomen door softwareleveranciers. Hiermee is de uitwisselbaarheid van de dossiers gegarandeerd. In de standaarden is rekening gehouden met de

komst van het Burger Service Nummer (BSN). Met het BSN wordt een unieke koppeling tussen het kind en de informatie gemaakt zodat kinderen bij verhuizing of bij overdracht naar andere zorgverleners goed in beeld blijven.

Knelpunt is nu dat de instellingen een achterstand hebben in de informatisering, door extra in te zetten op ondersteuning kan versnelling van de uitrol van het elektronisch dossier gerealiseerd worden.

Om aan de informatisering van de sector een extra impuls te geven wordt samen met EZ samenwerking gezocht met private partijen als KPN en Philips om de verspreiding van hardware en aansluitingen op telecomvoorzieningen te versnellen.

Vroegsignalering

Om het vroegsignaleren beter te onderbouwen is een aantal wetenschappers (de Inventgroep) gevraagd instrumenten voor signalering en de daarop aansluitende interventies (op effectiviteit) te beoordelen. Er worden strategieën voorgesteld: gebruik van een absoluut risicoprofiel voor ernstige en acute situaties, langdurig kindvolgsysteem om in te kunnen schatten of incidenten op zichzelf staan of een teken zijn dat er meer aan de hand is. Op basis van het rapport van de Inventgroep wordt een protocol opgesteld om kinderen die risico lopen op opgroei- of opvoedproblemen sneller op te sporen en tijdig hulp te bieden.

Meldcode Kindermishandeling

De ontwikkelingen rond de implementatie van de meldcode kindermishandeling zijn zonder meer positief en worden in de drie sectoren waar de implementatie zich op richt, de jeugdgezondheidszorg, het onderwijs en de kinderopvang, volop voortgezet. De resultaten van het implementatietraject zullen worden benut bij de verdere uitwerking van de wettelijke regeling waarin het gebruik van de meldcode kindermishandeling verplicht wordt gesteld voor alle beroepsbeoefenaren die met kinderen werken. Over de mogelijke invulling van deze regeling wordt door VWS overleg gevoerd met de departementen van OCW en SZW.

Het kabinet werkt aan de ontwikkeling van een scholingsprogramma en de scholing van de beroepsbeoefenaren in het gebruik van de meldcode.

Jeugdmonitor

Om beleidsmakers, politici en bestuurders op rijks-, gemeentelijk en provinciaal niveau te informeren over de situatie van de jeugd en de effecten van beleid wordt een structurele jeugdmonitor ingericht. Deze is eind 2006 voorhanden. De monitor geeft in één oogopslag eenduidig zicht op hoe de jeugd ervoor staat op het terrein van onderwijs, jeugdzorg, gezondheidszorg, arbeid, criminaliteit e.d. Het sectoroverstijgende karakter zal nieuwe inzichten opleveren, die van pas komen bij het beoordelen van het gevoerde beleid en bij de ontwikkeling van nieuw beleid. Dat laatste wordt des te meer mogelijk omdat de monitor informatie bevat over zowel preventief, curatief en repressief beleid.

Leerplicht: model voor handhaving

Om de handhaving van de leerplicht door gemeenten te stimuleren is er een model ontwikkeld aan de hand waarvan gemeenten de handhaving kunnen verbeteren. Verschillende instrumenten zijn uitgewerkt en getest in pilots.

Single audit en Single information

Naar aanleiding van een onderzoek (casestudy) naar de financiële geldstromen bij Bureau Jeugdzorg Agglomeratie Amsterdam (hierna: BJAA) onderzoekt het kabinet samen met BJAA en het Regionaal Orgaan Amsterdam (ROA) de mogelijkheden om te komen tot een model voor single audit en single information. Dit moet leiden tot een sterke vermindering van de verantwoordingslasten voor BJAA.

Eén bovensectoraal toezichtkader voor jeugdzaken

In het kader van het Jong-thema Integraal toezicht jeugdzaken wordt er gekomen tot één (bovensectoraal) toezichtkader voor jeugdzaken voor 0-23 jarigen dat eind 2005 gereed zal zijn en getest in een aantal pilots. Met dit toezichtkader kunnen toezichthouders ook toezien op de schakels tussen de voorzieningen in de jeugdketen en daarmee bijdragen aan de verbetering van prestaties en effecten van voorzieningen voor de jeugd. Ingezet wordt op toezicht op basis van risico-inventarisatie.

Veel gebruikte afkortingen

BJZ: bureau jeugdzorg
BVE: beroeps- en volwasseneneducatie
EKD: elektronisch kinddossier
KDV: kinderdagverblijf
PO: primair onderwijs
TSO: tussenschoolse opvang
VO: voortgezet onderwijs
VVE: voor en vroegschoolse educatie
VSV: vroegtijdig schoolverlaten
VWI: verwijsindex
Wsns: weer samen naar school verbanden
ZAT: zorgadviesteam